

Begeleidingscommissie 21 september 2020

WELKOM!

PWO Exploratief onderzoek naar zelfontwikkelende Ecosystemen met focus op levenslang- en levensbreed leren

Rode draad

WOLVeS (Eng.)

Vandaag

Onderzoekers

Martine Polen, Veerle Opstaele, Veerle Dupont, Vicky Franssen, Laurence Turcksin

Onderzoeksgroep

- Arteveldehogeschool
- OOC Business & Management
- OOC Mens & Samenleving

Doel van vandaag:

Afronding van ons exploratief onderzoek

1. Delen van onze bevindingen uit het onderzoek
2. Zoeken naar pistes voor valorisatie

Timing:

9:30 – 11:30

Deel 1 - Korte pauze – Deel 2

Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek (PWO)

1 jaar

***Exploratief onderzoek naar zelfontwikkelende
ecosystemen met focus op levenslang- en levensbreed
leren.***

Martine Polen

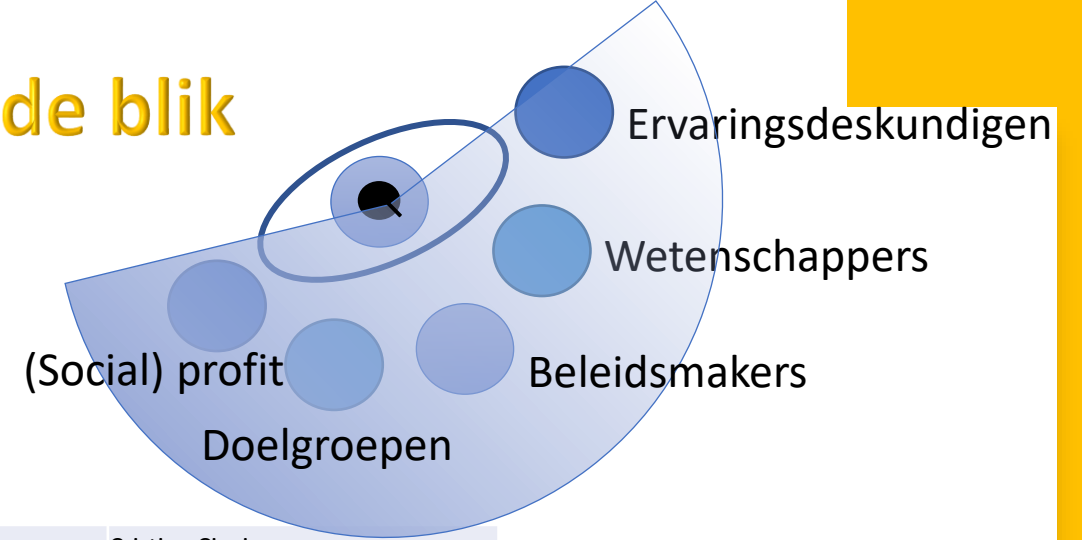
Veerle Opstaele

Veerle Dupont

Onze experts en ervaringsdeskundigen

Brede blik

Organisatie	Contact	Maakbib	Cristina Ciocio
Arteveldehogeschool	Dries Van Acker (Gentlestudent)	Maakbib	Shana Ciocio
Basiseducatie	Christof Vandeneinde	OKRA	Kristel Wijshof
B-central The digital campus (Brussel)	Laurent Hublet	OKRA	Delphine Schedin
Beaulieu	Philip Depondt	Renewi	Jeroen De Backer
Brainport Development Eindhoven	Mira Dreessen	Sint Oda/vzw Stijn	Leen Hulshagen
Buurtzorg Nederland	Jos De Blok	Socius	Gie Van den Eeckhaut
Connect Human Capital	Jan Beyen	Stad Genk	Hilde Adamczak
De Stap (Gent)	Hannelore Engels	Stad Gent	Astrid Faelens
Edunext	Dirk De Boe	Stad Gent	Eddy Van De Walle
Equitas	Frans Van de Ven	Stad Kortrijk	Jurgen Van Lerberghe
ESF Vlaanderen	Benedict Wauters	Syntra Vlaanderen	Vickie Dekocker
Femma	Chris Goossens	Talentree	Hannelore Waterschoot
Flanders Synergy/Workitects	Hakima el Meziane	Timelab	Evi Swinnen
Happy Aging	Fernand Thielen	UGent	Tommy Opgenhaffen
Happy aging/In4Care (fusie)	Leen Stulens	UGent	Lisa Dewulf
ING Bank	Mieke Horemans	UHasselt	Bianca Ceccarelli
Johanmerckx.be	Johan Merckx	VDAB	Inge De Vrieze
De Schakel	Koen Steuperaert	VDAB Vlaanderen	Isabel Gaisbauer
Kwadraet	Geert Van Sieleghem	VIVO levenslang leren	Bert Decoster
LAB onderwijs	Kristien Bruggeman	Vlerick Business School	Joachim Van Den Bergh
		Vlerick Business School	Walter Van Dijck
		Vlerick Business School	Katleen De Stobbeleir
		Voka	Jonas De Raeve
		Watt Factory	Silke Van Gheluwe

Uit begeleidingscommissie, interviews, warme contacten. En uiteraard alle supporters vanuit Arteveldehogeschool.

Bedankt!

Heet van de naald

- Vlaamse Overheid (juni 2020): Conceptnota “De lerende samenleving” <https://www.vlaanderen.be/levenslang-leren>
 - oprichting van een Platform Levenslang Leren binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie
 - Oprichting expertisecentrum innovatieve leerwegen (duaal leren en levenslang leren)
 - 4 prioritaire uitdagingen: 1) iedereen leergretig maken; 2) leren toegankelijk maken; 3) vraag en aanbod goed afstemmen; 4) leren wordt werken en werken wordt leren
- Eigen huis/hoger onderwijs instellingen en andere organisaties: nieuwe rollen rond levenslang leren worden ingekleed.

Deel 1: Onze resultaten

1. Onderzoeksopzet
Waar ging het weer over?
2. Onderzoekmethode
Welke stappen hebben we gezet en waarom?
3. Bevindingen
Resultaten en finaliteiten

Onderzoeksvraag

Wat zijn condities en randvoorwaarden om een zelfontwikkelend ecosysteem rond levensbaanbreed leren op lokaal niveau mogelijk te maken?

Finaliteit

1. Randvoorwaarden voor de opzet van een lokaal systeem.
2. Kritische succesfactoren in de opzet en het 'laten draaien van'

Aanpak: Exploratief onderzoek

Methodologie

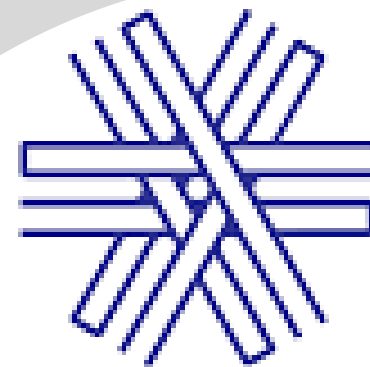

Illustratie

"Be Central als ecosysteem"

<https://www.becentral.org/>

BE CENTRA

"Het makerspaspoort van Maakbib biedt een kans om de specifieke skills die je verwerft in Maakbib zichtbaar te maken." Shana, Maakbib-gebruiker 2020)

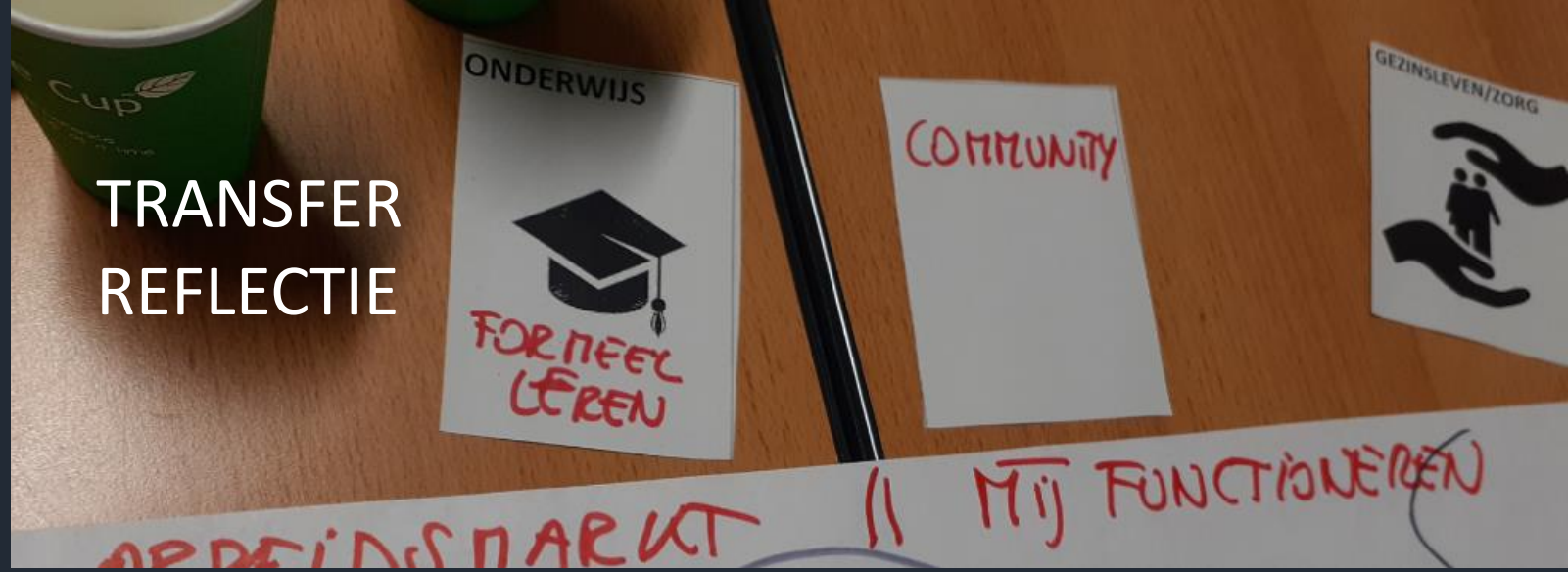
"Maakbib is eigenlijk Investeren in innovators van morgen. Nu veel bagage en kennis aanbieden waar ze later uit kunnen putten." Cristina, Maakbib oprichter

"Dit is voor ons een safe manier om te experimenteren (bibliotheek Kortrijk, Maakbib partner)"

Maakbib Vlaanderen als ecosysteem

<https://maakbib.be/>

LEVENSLANG LEREN

TRANSFER
REFLECTIE

Leren is breed.

"De meeste mensen leren stoemelings" (G. Vanden Eeckhaut, Socius)

Levensbaanbreed

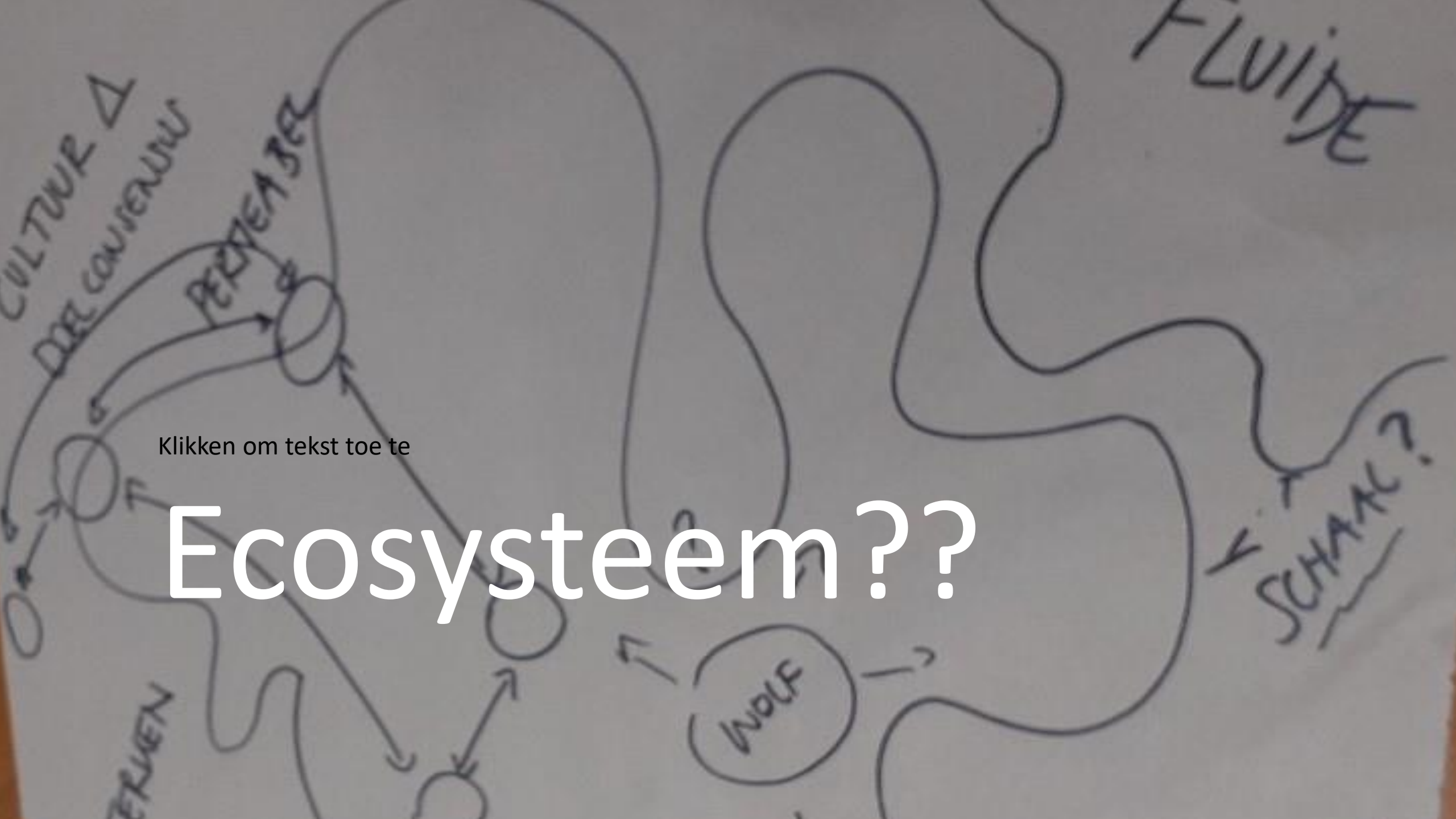
"We zijn in Vlaanderen te eng gericht naar de arbeidsmarkt (E. Vandewalle, Gents onderwijscentrum)"

Levensdiep leren

"Het raakt en versterkt de levenszin van de unieke persoon in zijn leefwereld (J. Stevens)"

Levenslang ontwikkelen LLO

Klikken om tekst toe te

Ecosysteem??

"Systems thinking is a discipline for seeing wholes. It is a framework for seeing interrelationships rather than things, for seeing 'patterns of change' rather than static 'snapshots.'" ~ Peter Senge

"In ecosystemen hebben we altijd te maken met causaliteit, de onderdelen hebben een relatie waardoor de relaties veranderen" G.Van Dijk

"Een afbakening van een thema/ruimte/zone waarbinnen verschillende entiteiten met elkaar in interactie gaan. Een ecosysteem is er en wordt niet ontwikkeld."
K.Stueperaert

Trends

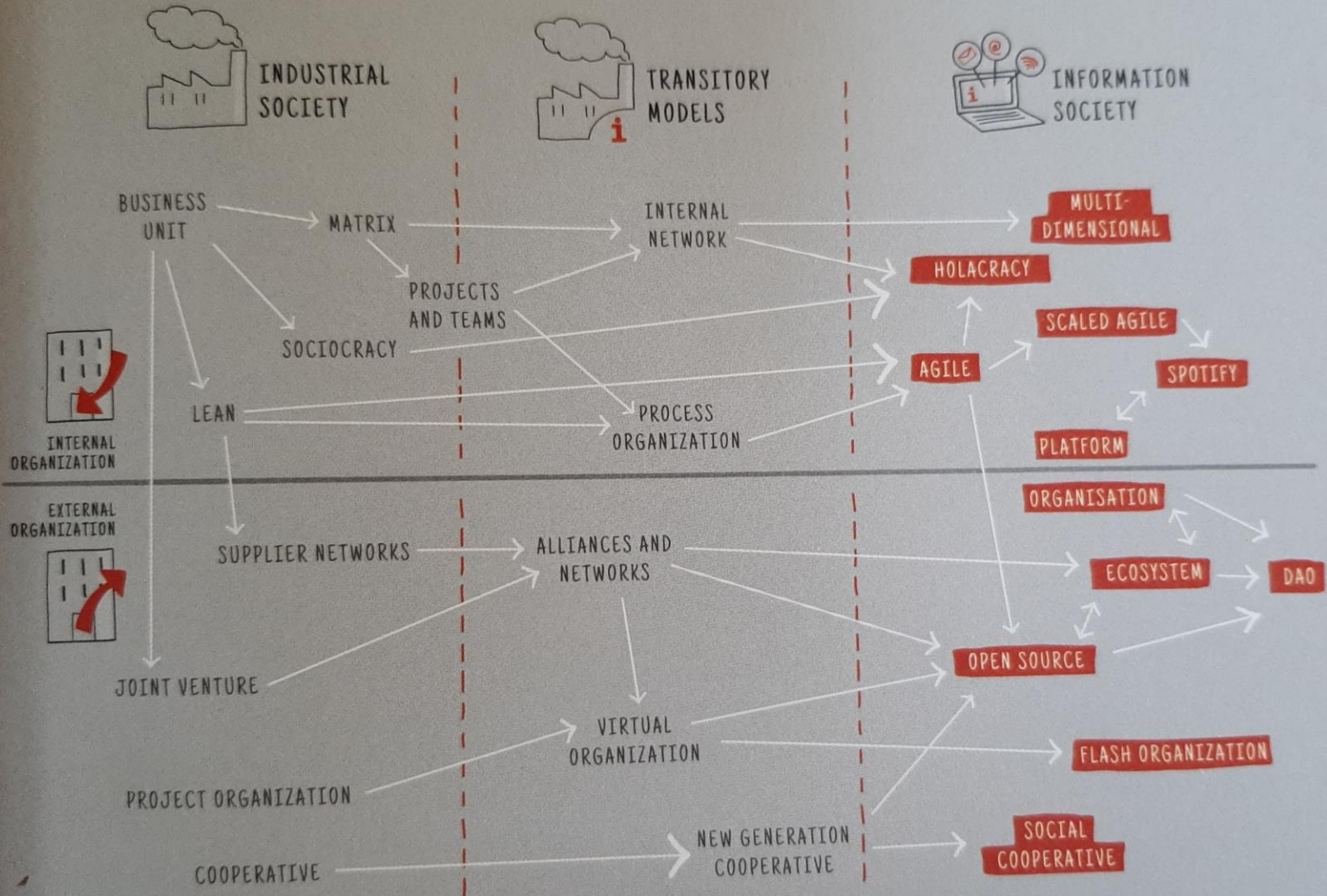
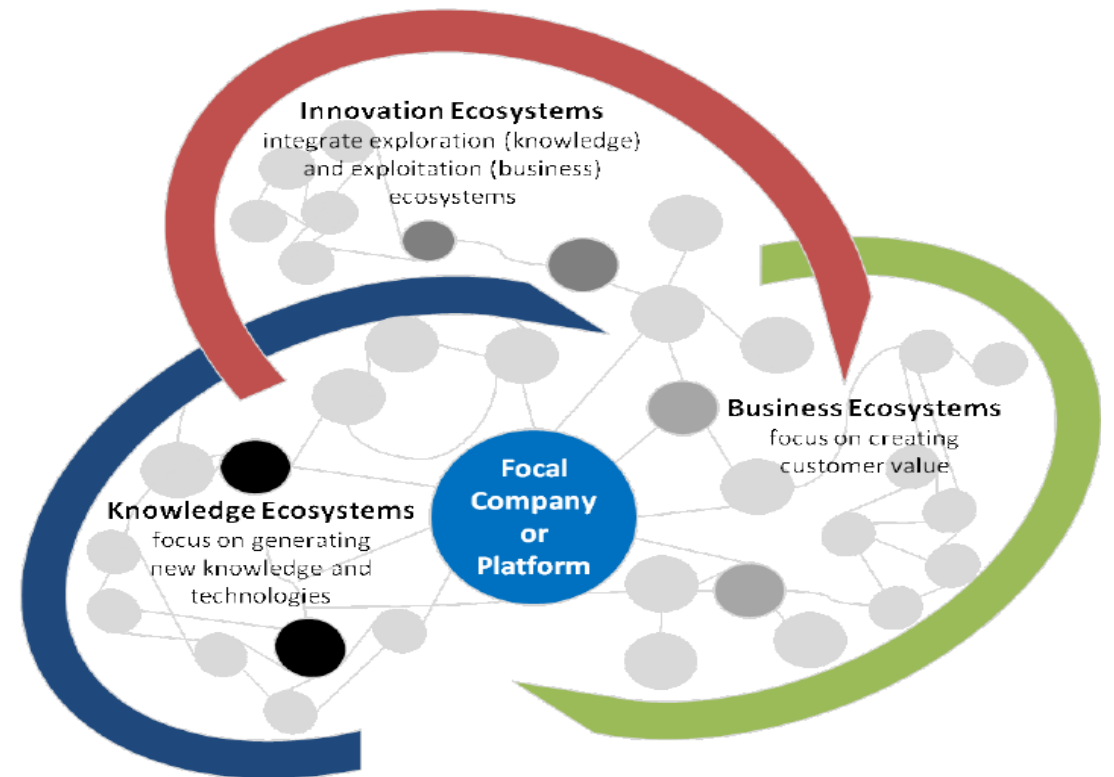

Figure 2: A brief history of organizing

- °Processen
- °Zelf-organisatie
- °Extern
- °Experiment en herhalen
- °Organisch
- °Informatie
- °Zachte controle

Veel soorten/ benamingen

- Innovation ecosystems
- Education ecosystems
- Health care ecosystems
- Service based ecosystems
- Business ecosystems
- Knowledge ecosystems
- Science-based ecosystems
- Technology – based ecosystems

Ecosystemen en eco-systemisch denken en handelen

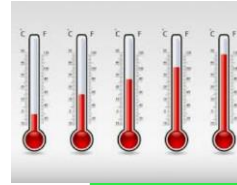
- Krachtig kader om te kunnen opereren in deze permanente wereld
- Holistisch en levend/wendbaar
- Groeiende aandacht (zowel academisch als in de praktijk)- binnen en buitenland
- Vele definities, diversiteit in types
- Vraagt een herziening van onze manier van denken en handelen (kennis, vaardigheden, attitudes) zowel op individueel- als organisatieniveau.

Constructie uit onze verkenning: 3 elementen in de opbouw van een praktijkkader

5 Bouwstenen

“WOLVES”

17 Kritische succesfactoren

Wat zijn kritische succesfactoren voor een zelfontwikkelend ecosysteem rond levensbaanbreed leren op lokaal niveau ?

48 Reflectieve vragen

Als we een toegankelijk ecosysteem willen zijn waar levensbaanbreed leren mogelijk is, welke vragen moeten we ons dan stellen?

5 Bouwstenen

“WOLVES”

- **W**aardecreatie
 - **O**pen en dynamisch
 - **L**eren en transitie
 - **V**erbinding
- en
- **S**trategisch vormgeven

Waardecreatie

“WOLVES”

- Startpunt is de cliënt, klant, lerende/staat centraal
- Diverse entiteiten in betrokken: individu, organisatie, samenleving, partners, overheden,..
- Co-creatie centraal
- Directe toegevoegde waarde en indirecte toegevoegde waarde
- Diverse wegen om waardecreatie uit te drukken
- Aanpasbaarheid ipv standaardisatie
- Technologie ifv externe waardecreatie ipv intern

Open en dynamisch

“WOLVES”

- Outside – inside denken en handelen
- Van ego-systeem naar eco-systeem
- Radicaal
- Veel kansen en toegang , diverse paden

Leren en Transactie

“WOLVES”

- Holistisch en wendbaar
- Competenties
- Kanalen en contexten voor interactie en uitwisseling
- Ondersteuning voor leren
- Cruciaal voor waardecreatie
- Bij alle entiteiten, in alle richtingen

Klikken om tekst toe te voegen

Verbindingen

“WOLVES”

- Opbouwen en versterken van relaties
- Interactie tussen de spelers
 ,uitwisseling kennis, bronnen,
 middelen, techniek,..
- Diversiteit en complementariteit
- Kernspelers, rolwissels,
- Lokaal niveau bevordert -
- Connectors, aanjagers, verbinders
- Vertrouwen, ‘nestedness’, veerkracht

Strategisch vormgeven

“WOLVES”

- Nodig om een strategie te ontwikkelen om waarde te creëren in het ecosysteem
- Tools en instrumenten o.a.
 - reflectievragen
 - Platform Design Toolkit (canvas, rollen, motivatie, uitwisseling waarde, relaties, transacties, ...)

WOLVES (Eng.)

W aardecreatie

O pen en dynamisch

L eren en transitie

V erbinding

E_n

S trategisch vormgeven

Kritische succesfactoren

- 17 kritische succesfactoren geïdentificeerd
- Aanwezigheid (0-1)
- Onderlinge afhankelijkheid, prioriteit niet onderzocht
- Illustreert de complexiteit
- Bekijken als een **meting van de temperatuur van het ecosysteem**

Enkele kritische succesfactoren uitgelicht

- **VERTROUWEN**
- **UITDAGING**
- **DIVERSITEIT AAN ROLLEN**
- **GRENZEN**
- **OOG VOOR HET BESTAANDE**

48 Reflectieve vragen

**Als we een toegankelijk
ecosysteem willen zijn
waar levensbaan-breed leren
en ontwikkelen mogelijk is,
welke vragen moeten we ons
dan stellen?**

5. Hoe zien **de grenzen of corridors** van het ecosysteem eruit? Kan je dat visueel maken? Hoe gesloten of open zijn deze grenzen?_

10. Hoe wordt de **waarde creatie** uitgedrukt

11. Op welke manier is ons ecosysteem **reflectief**?

13. Hoe gaan we in dit ecosysteem om met ingrijpende wijzigingen, met **disruptie**? Geef eens een voorbeeld?

24. Waar zit de **complementariteit** tussen de partners of 'entiteiten' in het *ecosysteem*

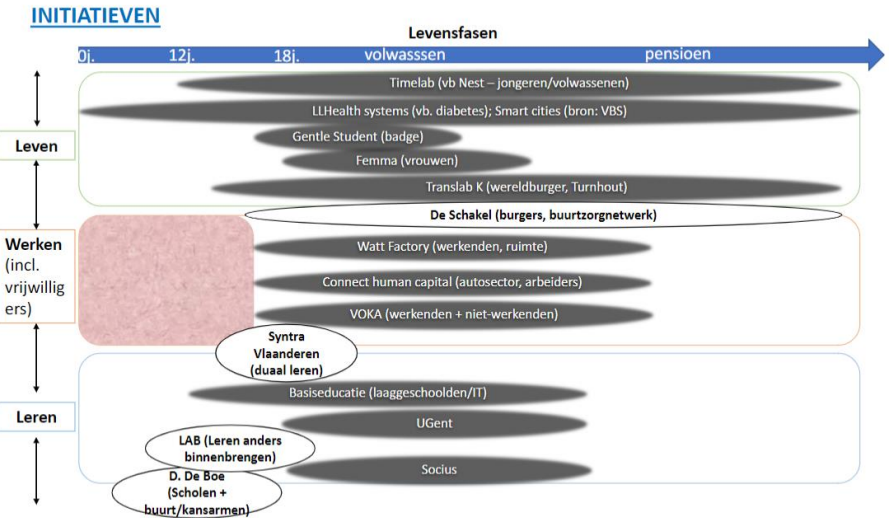

Onderzoeksvraag

Wat zijn condities en randvoorwaarden om een zelfontwikkelend ecosysteem rond levensbaanbreed leren op lokaal niveau mogelijk te maken?

Toegepast op LLL

- Onze bevindingen
- Wat vonden we niet/weinig?
- Wat kan er nog gebeuren?

Bedankt!

Martine.Polen@arteveldehs.be
Veerle.Opstaele@arteveldehs.be
Veerle.Dupont@arteveldehs.be